

Kyselyt ja selvitykset

2011 - 2012

11.7.2012

Lisätietoja: noora.nieminen@tampereenkauppakamari.fi

1. Tampereen kauppakamarin kyselyt ja selvitykset 2011 - 2012	2
2. Kyselyt ja selvitykset 1-6/2012	2
2.1 Pirkanmaan suurimmat yritykset henkilöstömäärän mukaan.....	2
2.2 Kamarien kesätyöpaikkakysely 2012	3
2.3 Pirkanmaan yritysbarometri I/2012.....	4
2.4 Kamarien ICT-barometri 2012.....	5
2.5 Attitude 2012 -nuorisoselvitys.....	5
3. Barometrit 2011	6
3.1 Pirkanmaan yritysbarometri I.....	6
3.2 Pirkanmaan yritysbarometri II.....	7
3.3 Kamarien ICT-barometri 2011	8
3.4 Hallitusbarometri	9
4. Kyselyt 2011	10
4.1 Kesätyöpaikkakysely	10
4.2 Vaikuttamissuunnitelmakysely	11
4.3 ICT-palvelukysely	12
4.4 Tiedustelu HTM-tilintarkastajille, jäsenkysely, laskutustapakysely ja jäsenrekisteripäivitys	13
5. Pikakyselyt 2011	14
Pikakyselyn toteuttamismalli.....	14
5.1 Pikakysely yritysten vaalirahoituksesta.....	14
5.2 Pikakysely eduskuntavaalituloksesta.....	14
5.3 Pikakysely euroalueen kriisistä	15
5.4 Pikakysely työmarkkinasopimuksista ..	15
6. Muut tutkimukset ja selvitykset 2011	
6.1 Valtion yhtiöomistus ja omistajaohjaus markkinaehtoisissa yrityksissä..	16

1. Tampereen kauppakamarin kyselyt ja selvitykset 2011 - 2012

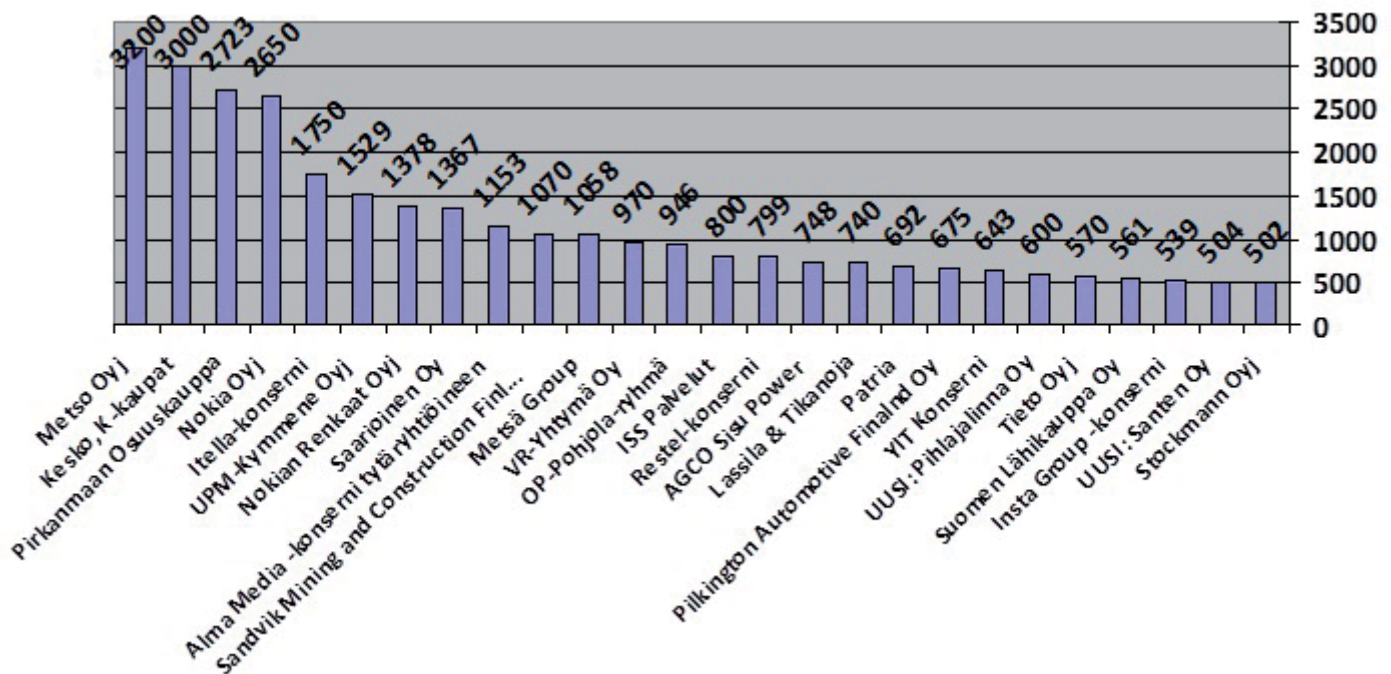
Tampereen kauppakamari teki vuoden 2012 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana yhteensä viisi erilaista kyselyä ja kartoitusta: joka toisen vuodenvaihteen aikana tehtävä selvitys Pirkanmaan suurimmista yrityksistä henkilöstömäärien mukaan julkistettiin huhtikuussa, kuin myös alueellisten kauppakamarien yhteinen kesätyöpaikkakysely, Pirkanmaan yritysbarometri I/2012 toukokuussa, aluekamarien yhteinen ICT-barometri kesäkuussa ja Pirkanmaan toisen asteen opiskelijoille tehty Attitude 2012 -nuoris selvitys niin ikään toukokuussa. Vuonna 2011 Tampereen kauppakamari toteutti ja osallistui toimeksiantajana tai yhteistyökumppanina yhteensä 15 kyselyyn, selvitykseen tai tutkimuksen tekemiseen. Kyselyistä neljä oli erilaisia barometreja: Pirkanmaan yritysbarometrit I ja II huhti- ja marraskuussa sekä aluekamarien yhteinen ICT-barometri touko-kesäkuussa ja aluekamarien yhteinen

hallitusbarometri loka-marraskuussa. Niin sanottuja pikakyselyjä Tampereen kauppakamari teki yhteensä neljä: Aamulehden toimeksiantona pikakyselyt yritysten vaalirahoituksesta, eduskuntavaalituloksesta, euroalueen kriisistä ja työmarkkinasopimuksista. Säännöllisesti toteutettavia ja myös vuonna 2011 tehtyjä kyselyjä, selvityksiä ja kartoituksia olivat jäsenyytyväisyyskysely ja Vaikuttamissuunnitelmaa 2012 koskeva kysely Tampereen kauppakamarin luottamushenkilöille seuraavan vuoden vaikuttamissuunnitelman perustan luomiseksi. Vain vuonna 2011 toteutettuja kartoituksia ja tutkimuksia olivat tiedustelu HTM-tilintarkastajille, laskutustapakysely, Tampereen kauppakamarin ICT-valiokunnan ideoima ICT-palvelukysely ja hallintotieteiden kandidaatin pro gradu -tutkielmana Tampereen yliopistossa hyväksytty tutkimus valtion omistajaohjauksesta.

2. Kyselyt ja selvitykset 1-6/2012

2.1 Pirkanmaan suurimmat yritykset henkilöstömäärien mukaan 2011 - 2012

Kyselyaika: 31.12.2011

Pirkanmaalla oli vuodenvaihteessa 2011–2012 yhteensä 26 suurta yritystä tai konsernia, joiden henkilöstömäärä on maakunnassa yli 500. Listalla olevista suurista yrityksistä tai konserneista kaksi on uusia aiemmin listalle yltämättömiä: toinen niistä toimii paikallisesti terveydenhuoltoalalla sekä toinen kansainvälisesti lääke- ja bioteknologia-alalla. Toisin kuin kaksi vuotta sitten mikään yrityksistä tai konserneista ei ole pudonnut listalta. Suurista yrityksistä 13 (kaksi vuotta sitten 12) edustaa teollisuusaloja, yhdeksän palvelualoja (kaksi vuotta sitten seitsemän) ja neljä kaupan aloja (kaksi vuotta sitten neljä).

Pirkanmaan 26 suurinta yritystä tai konsernia työllistävät yhteensä 31 167 henkilöä. Suurten yritysten tai konsernien palveluksessa työskentelevien määrä on kasvanut kahdessa vuodessa lähes 900:lla. Puolet listalla olevista on lisännyt henkilöstömääriään kahdessa vuodessa ja toisaalta joka toisessa väki on vähentynyt. Työpaikoista puolet eli 49 % on teollisuusalojen, 29 % palvelualojen ja 22 % kaupan alan suurissa yrityksissä tai konserneissa. Pirkanmaan suuret yritykset ovat erittäin tärkeitä työllistäjiä, joiden välillinen merkitys maakunnalle on omia työpaikkamääriä paljon suurempi niiden ylläpitämien alihankinta- ja palveluverkostojen vuoksi. Eniten työllistävien yrityksen viiden kärki on muuttunut niin, ettei ykkösenä enää ole ICT-alan kansainvälinen konserni, vaan prosessiteollisuuden teknologia- ja palvelutoimittaja niin kai- vos-, maarakennus-, massa-, paperi-, voimantuotanto- kuin öljy- ja kaasualallakin. Kakkosena ja kolmosena ovat kaupan alan ryhmittymät, vain viides sija on pysynyt saman palvelualan toimijan hallussa. Viiden kärjessä kolme ensimmäistä ovat lisänneet henkilöstönsä määriä ja toimivat myös merkittävinä kausi- ja kesätyöntekijöiden työllistäjinä.

Vastaavia Tampereen kauppakamarin Pirkanmaan suurimmat yritykset –selvityksiä on tehty kahden vuoden välein lähtien vuodenvaihteesta 2005–2006. Kuudessa vuodessa teollisuusaloilta näyttää siirtyneen työpaikkoja palvelualoille ja kaupan ala on kasvanut aloista selvästi eniten. Kokonaisuutena voi kuitenkin todeta päätoimialojen rajojen hämärtyneen, sillä esimerkiksi monien teollisuuden tai kaupan alan yritysten toimintaan sisältyy merkittävästi palvelutarjontaa.

2.2 Etelä-Pohjanmaan, Etelä-Savon, Hämeen, Oulun, Rauman ja Tampereen kauppakamarien kesätyöpaikkakysely 2012: Ainakin seitsemän kymmenestä palkkaa kesätyöntekijöitä

Kyselyaika: 1.–15.3.2012

Vastanneita: 630

Kuuden kauppakamarin kyselyyn yhteensä 630 vastanneesta jäsenyrityksestä 70 % palkkaa ensi kesäksi jopa 11 768 työntekijää. Kesätyöpaikkakysely lähetettiin yhteensä 3 117 vastaanottajalle kuuden kauppakamarin jäsenrekisterien mukaan.

”On erittäin innostavaa, että yli 70 prosenttia vastaajista on palkkaamassa kesätyöntekijöitä haastavista talousnäkyistä huolimatta. Kesätyöhistorialla on usein ratkaiseva merkitys nuoren työllistymiselle opintojen päätyttyä. Myös kuntien ja valtion on syytä panostaa kesätyöllistymisen edistämiseen”, elinkeinoministeri **Jyri Häkämies** kommentoi kauppakamarien kesätyöpaikkakyselyn tuloksia.

Kesätyöpaikat jakaantuivat kauppakamarialueittain seuraavasti: noin 3 500 Pirkanmaalla (vastaus-% 26), noin 3 000 Hämeessä (vastaus-% 29), noin 1 900 Etelä-Savossa (vastaus-% 15), noin 1 500 Etelä-Pohjanmaalla (vastaus-% 11), noin 1 200 Raumalla (vastaus-% 26) ja noin 700 Oulun seudulla (vastaus-% 11).

Kaikista vastanneista 90 % ilmoittaa, että yritysten tarvitsemia kesätyöntekijöitä on riittävästi tarjolla heidän toiminta-alueillaan. Reilu 3 % kertoo, ettei saa palkatuksi tarvitsemaansa kesätyövoimaa, koska alueella ei ole kyseisen alan koulutustoimintaa. Vajaan 3 %:n mukaan tarvittavasta kesätyövoimasta käytävä kilpailu on tiukkaa. Toisaalta vastanneista joka viides ei rekrytoi kausityöntekijöitä ja vajaa 9 % ei ole vielä tehnyt päätöksiä kesätyöntekijöistä. Puolet vastanneista palkkaa vain 18 vuotta täytäneitä, mutta joka kolmas rekrytoi mahdollisesti myös alle 18-vuotiaita. Vain joka kymmenes toteaa, ettei kesätyöntekijän iällä ole merkitystä ja vajaa 5 % kertoo jostakin muusta ratkaisevasta ikätekijästä.

Yli 120 vastanneista on kiinnostunut palkkaamaan kesätyöntekijöitä esimerkiksi valtion, kunnan, seurakunnan tai yhdistyksen taloudellisella tuella tilanteessa, jossa ei ole resursseja palkata kesätyöntekijöitä. Toisaalta muut vaihtoehtoiset muodot, vaikkapa kesätyöntekijöiden muihin organisaatioihin palkkaamiseen osallistuminen, taloudellinen osallistuminen kesätyöntekijöiden palkkaamiseksi hyväntekeväisyystyöhön tai osallistuminen vastaavaan jotenkin muutoin eivät kiinnosta kovin monia.

Kesätyöpaikkakyselyyn tuli vastauksia yhteensä 630, joista 40 % on Pirkanmaan, 19 % Hämeen, 14 % Rauman, 10 % Oulun, 8,5 % Etelä-Pohjanmaan ja 7,5 % Etelä-Savon kauppakamarialueilta. Vastanneista neljäsosa on palvelualoilta, reilu kolmannes teollisuusaloilta ja kymmenesosa vähittäis- ja tukkukaupan aloilta (lopun tarkensivat toimialaansa täydentämällä kohdan jokin muu, mikä). Vastanneista noin 43 % on 10–49 työntekijää, noin 25 % on 50–249 työntekijää, noin 20 % alle 10 työntekijää ja noin 14 % yli 250 työntekijää työllistävien yritysten johtajia.

2.3 Pirkanmaan yritysbarometri I/2012: Suhdanneodotukset heikentyneet syksystä -enemmistöllä yrityksistä silti positiiviset odotukset

Kyselyaika: 18.4.–2.5.2012

Jakelu: 1 424

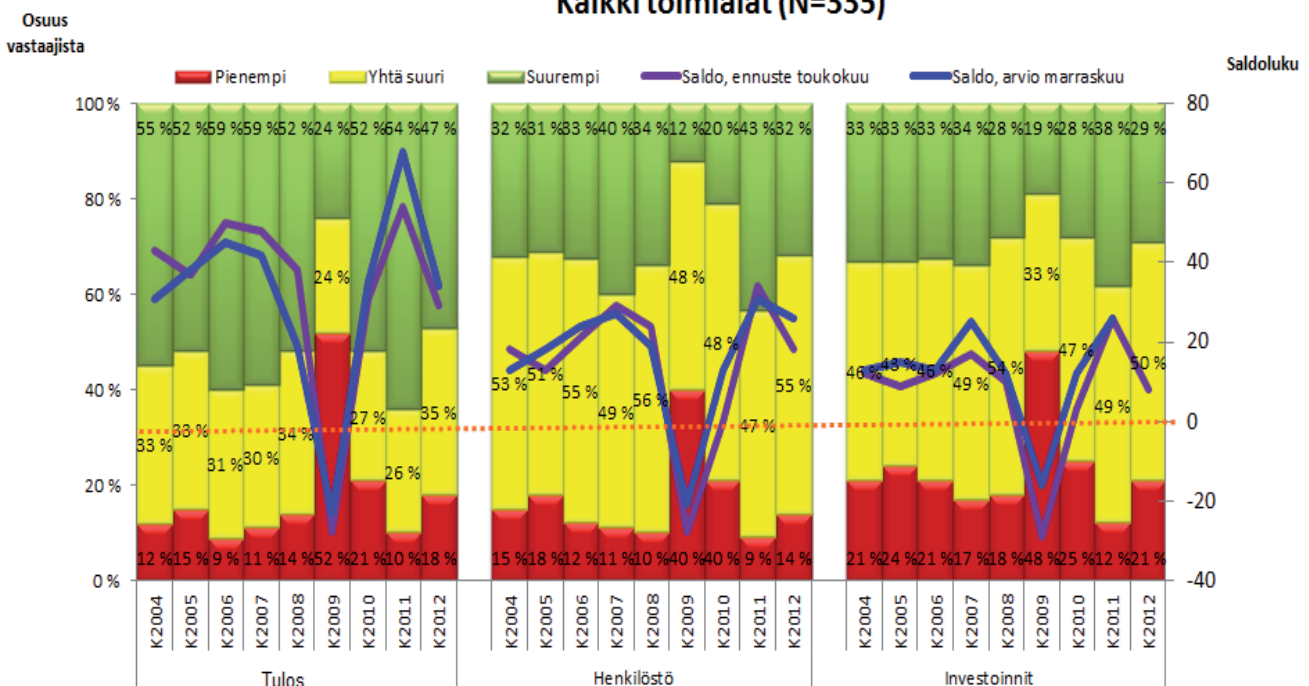
Vastanneita: 335 eli 24 %

Kauppakamarin jäsenyritysten odotukset tulevien 12 kuukauden kehityksen suhteen olivat hieman heikentyneet syksystä 2011. Kevään 2012 yritysbarometrin vastaajista 47 % uskoi vuodesta muodostuvan kuitenkin tuloksen osalta parempi kuin vuoden 2011 toteutuma, kun taas viime syksynä 54 % odotti parempaa vuodelta 2012. Erityisesti teollisuuden ja kaupan aloilla arvioita on korjattu alaspäin syksystä 2011. Teollisuuden aloilla syksyllä 2011 64 % odotti vuodesta 2012 parempaa vuoteen 2011 verrattuna ja kaupan aloilla 50 %, kun keväällä 2012 kyseisestä vuodesta odotti parempaa teollisuusyrityksistä 42 % ja kaupoista 44 %. Palvelualan yrityksistä yli puolet odotti vuodesta 2012 vuotta 2011 parempaa ja tilanne on pysynyt suunnilleen samana syksystä 2011. Yrityskoon mukaan tarkastellen erityisesti suurista yli 250 henkeä työllistävistä yrityksistä 63 % odotti parempaa vuotta tuloksen osalta. Positiivisten ja negatiivisten odotusten erotusta mittaava saldoluku on teollisuusyrityksissä keväällä 2012 tuloksen osalta 26, kun se syksyllä 2011 oli 45. Kaupan ja palvelualojen saldoluku on pitkälti samanlainen kuin syksyllä 2011.

Työvoimaa palkkaavien yritysten osuus oli pienentynyt. Teollisuuden ja palveluiden piirissä kolmannes uskoi palkkaavansa lisää työvoimaa vuoden aikana ja vastaavasti 53 % sekä teollisuusaloilla että palvelualoilla piti todennäköisenä, että työntekijämäärä säilyy ennallaan. Myönteistä on, ettei varsinaisiin vähennystarpeisiin uskonut kuin 14 % teollisuuden vastaajista, 21 % kaupan alan vastaajista ja 12 % palvelualojen edustajista. Positiivisten ja negatiivisten odotusten erotusta kuvaava saldoluku oli heikentynyt syksyn 2011 ajankohdasta henkilöstön suhteen. Teollisuuden saldoluku työvoiman osalta oli vielä 45 syksyllä 2011, mutta keväällä 2012 vain 19. Kaupan osalta saldoluku kääntyi jopa negatiiviseksi.

Investointien suhteen vuodesta 2012 näyttää muodostuvan nihkeämpi kuin vuodesta 2011. Teollisuuden piirissä kolmannes katsoi investointien kasvavan. Pirkanmaalla vahvasti investoinut kauppa vaikutti hieman vetävän henkeä, vain 16 % kaupan alan toimijoista ilmoitti lisääntyvistä investoinneista. Teollisuuden vientivuodesta 2012 näyttää muodostuvan pitkälti vuoden 2011 kaltainen. Vastaajista 36 % uskoi viennistä tulevan enemmän euroja, kun taas 53 % säilyttänee vientilukunsa ennallaan ja 11 %:lla ne pienentyvät.

Kehitys edelliseen (2011) vuoteen verrattuna, tulos, henkilöstö ja investoinnit Kaikki toimialat (N=335)

2.4 Kamarien ICT-barometri: Joka toisessa ICT-alan yrityksessä hyvät näkymät ja henkilöstömäärät kasvussa

Kyselyaika: 9.-30.5.2012

Jakelu: Hämeen, Keski-Suomen, Kymenlaakson, Oulun, Rauman, Tampereen ja Turun kauppakamarien ICT-alan jäsenyritykset

Vastanneita: 108

ICT-toimialan suhdanteet olivat kehittyneet viimeisten 12 kuukauden (5/2011 - 5/2012) aikana joka toisessa (56 % vastaajista) yrityksessä odotetusti ja viidenneksellä (22 %) odotettua paremmin. Vastanneista vain 11 yritysjohtajaa odotti toimialan suhdanteiden heikkenevän yrityksensä näkökulmasta, kun 39 % odotti suhdanteiden paranevan ja 51 % näki niiden pysyvän ennallaan. ICT-alan yritysten kannattavuus kehittyi viimeisten 12 kuukauden aikana pääsääntöisesti odotetusti (54 % vastaajista), mutta neljänneksessä (28 %) kuitenkin heikommin kuin odotettiin. Odotukset kannattavuuden kehityksestä olivat myönteiset, sillä 55 % näki sen paranevan ja vain seitsemän yritysjohtajaa odotti kannattavuuden heikentyvän.

Henkilöstön määrä oli pienentynyt vajaassa viidenneksessä (18 %) ICT-alan yrityksistä viimeisten 12 kuukauden aikana, mutta kasvanut miltei joka toisessa (45 %) kuluneen vuoden aikana. Melkein puolet vastaajista (45 %) arvioi, että henkilöstön määrä kasvaa ja vain seitsemän yritysjohtajaa (7 %) ilmoitti työntekijämäärän pienenevän. Odotuksiin nähden ammattitaitoisen työvoiman saatavuus on pysynyt odotetulla tasolla (68 % vastaajista). Jatkossa ammattitaitoisten työntekijöiden saatavuus vaikeutuu jopa 19 yrityksessä (18 %) arvioiden mukaan. Kaksi kolmasosaa (67 %) oli sitä mieltä, että ammattitaitoisen työvoiman saatavuus pysyy ennallaan.

Suurin osa (70 %) kyselyyn vastanneista on alle 50 henkilöä työllistävien yritysten johtajia, peräti 10 vastannutta edustaa yli 500 työntekijän yrityksiä tai konserneja. Vastaajista suurin osa on ohjelmisto- ja IT-konsultointialojen sekä niihin liittyvien toimintojen sektorilta. Vastaajajoukossa (N = 108) on mukana myös televiestintää, tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistusta edustavia yritysjohtajia.

2.5 Attitude 2012 -nuorisoselvitys: Pirkanmaalaiset nuoret tuntevat vastuunsa sekä uskovat työnantajien arvostavan ahkeruutta ja oma-aloitteisuutta

Kyselyaika: kevätlukukausi 2012

Jakelu: Pirkanmaan ammattiopisto, F. E. Sillanpään lukio, Ikaalisten yhteiskoulun lukio, Lempäälän lukio, Parkanon lukio, Punkalaitumen lukio ja Äetsän Sarkia-lukio

Vastauksia: 378 pirkanmaalaiselta nuorelta

Pirkanmaalaiset nuoret ovat vastuuntuntoisia ja uskovat olevansa itse vastuussa omasta menestyksestään. Nuoret ovat luottavaisia oman tulevaisuutensa suhteen, sen sijaan oman paikkakunnan ja Suomen menestyksestä ollaan hieman epävarmempia. Nuorten mielestä hyvä työ on tärkeää ja tuo taloudellista turvaa. Nuoret uskovat työnantajien arvostavan omatoimisuutta sekä aloitteellista ja myönteisesti työhön suhtautuvaa henkilöä. Aikanaan työelämään siirtyessään 17-vuotiaat vastaajat uskovat tarvitsevansa hyvää englannin kielen taitoa ja äidinkielen osaamista sekä kansainvälisyyteen ja vieraisiin kulttuureihin liittyvää osaamista. Ammattiopistossa opiskelevien vastauksissa painottui lisäksi matemaattinen osaaminen. Lukiolaisten keskuudessa kärkisijoille tulevaisuudessa tarvittavista taidoista nousi lisäksi tieto- ja viestintäteknologian osaaminen. Matkailu-, hotelli- ja ravintola-ala, myynti ja markkinointi, media sekä kauppa kiinnostivat. Suosituimmat alat nuorten keskuudessa jakautuivat sukupuolen ja sen mukaan opiskeleeko vastaaja ammattiin vai lukiossa. Lukiossa opiskelevien tyttöjen suosikkialat ovat sosiaali- ja terveydenhuoltoala, kauppa, media sekä matkailu-, hotelli- ja ravintola-ala. Ammattiin opiskelevien tyttöjen keskuudessa suosikit olivat matkailu-, hotelli- ja ravintola-ala sekä kauppa. Lukiossa opiskelevien miesten toivealat olivat elektroniikka- ja sähköteollisuus, myynti ja markkinointi, tutkimus ja tuotekehitys sekä pankki- ja rahoitusala. Ammattiin opiskelevien miesten keskuudessa kärjessä olivat IT- ja tietotekniikka, sähkö- ja elektroniikka-ala sekä matkailu-, hotelli- ja ravintola-ala. Huolestuttavaa on havainto siitä, että kaikkien vastaajien keskuudessa työskentely Pirkanmaan teollisuuden kärkialoilla ei juuri kiinnostanut. Listan häntäpäässä olivat alueelle tärkeät kone- ja laitteollisuus sekä kemian- ja muoviteollisuus. Yli puolet vastaajista haluaisi mieluiten työskennellä keskisuudessa 10 - 99 henkilöä työllistävässä yrityksessä, 19 % suuryrityksessä ja 16 % mikroyrityksessä. Mieluiten omassa yrityksessä työskentelisi 13 % vastaajista. Tytöt ovat valmiimpia lähtemään vaihtoon sekä muuttamaan työn ja opiskelujen perässä, kun taas pojilla korostuu halu työllistyä nykyiselle asuinpaikkakunnalle.

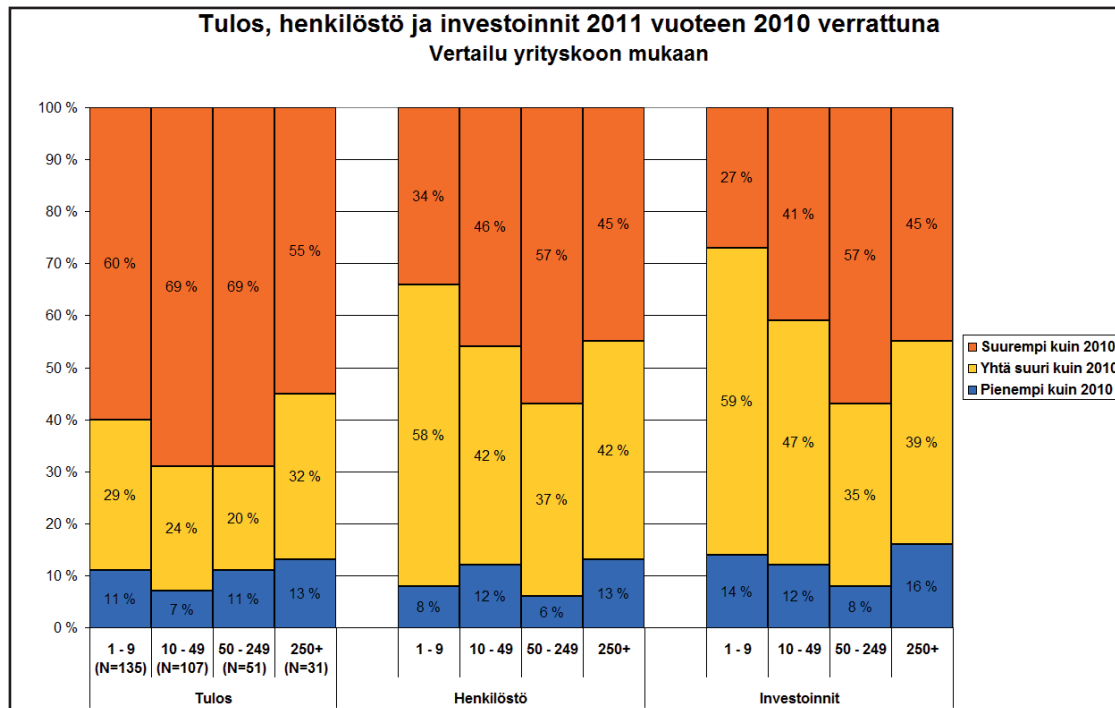
3. Barometrit 2011

3.1 Pirkanmaan yritysbarometri I/2011: Yritysten odotukset toiveikkaita, tulokset paranevat

Kyselyaika: 8.–28.4.2011

Jakelu: 1 376 yritysjohtajaa

Vastanneita: 330 eli 24 %

Enemmistö Tampereen kauppakamarin jäsenyrityksistä uskoi keväällä 2011 vuodesta 2011 tulevan tuloksen osalta parempi kuin 2010. Yritysbarometrin 330 vastaajasta 64 % katsoi, että heidän tuloksensa paranee vuonna 2011 verrattuna vuoteen 2010. Yrityskoon mukaan tarkasteltuna luottavaisimpia tuloksen paranemiseen olivat pk-yritykset ja toimialoitain teollisuuden ja kaupan alan yritykset. Pirkanmaalle tärkeän teknologiateollisuuden yrityksissä (45 vastaajaa) uskottiin sekä tuloksen kasvuun (71 %) että henkilöstömäärän kasvuun (62 %).

Kaikissa luokissa usko tulevaisuuteen oli vahvistunut verrattuna kevääseen 2010, kun taas arvioita oli tarkastettu hieman alaspäin verrattuna marraskuun 2010 arvioihin liikevaihdon suhteen. Henkilöstömäärien kannalta arviot olivat toiveikkaampia. Kaikista vastaajista 43 % arvioi palkkaavansa henkilöstöä 2011 enemmän kuin vuonna 2010, kun keväällä 2010 henkilöstömäärän kasvuun uskoi ainoastaan 20 %. Arvioita oli korjattu myös ylöspäin syksystä 2010, jolloin 37 % yritysjohtajista katsoi henkilöstömäärän kasvavan vuonna 2011. Eniten rekrytointipaineita vaikutti olevan teollisuudessa, jossa 51 % vastaajista uskoi henkilöstömäärien kasvuun. Kaupan ja palveluiden aloilla noin puolet vastaajista näki henkilöstömäärien säilyvän ennallaan ja 41 % niiden kasvuun.

Etenkin teollisuusyrityksissä suhtautuminen investointeihin oli muuttunut myönteisemmäksi: useampi kuin joka neljäs (42 %) arvioi investointien kasvavan, kun keväällä 2010 niin teki noin joka viides (23 %) ja vastaavasti keväällä 2009 yli kolmannes (36 %) näki investointien pienenevän ja keväällä 2011 enää alle kymmenes (9 %). Viime vuosina ja taantumankin aikana vahvasti investoineen kaupan alan odotukset investointien suhteen laskivat hieman marraskuussa 2010, mutta olivat keväällä 2011 samalla tasolla kuin keväällä 2010, jolloin 41 % uskoi investointien kehittyvän myönteisesti. Teollisuusyrityksissä viennin kasvuun uskoi 49 % ja 41 % näki viennin säilyvän vuoden 2010 tasolla. Luottavaisimpia olivat keskisuuret ja suuret vientiyritykset. Kaiken kaikkiaan suhdannenäkymiä kommentoitiin positiivissävytteisesti ja moni arvioi, että ”Vuodesta 2011 tulee hyvä, jos rahoitusmarkkinoilla ei tapahdu merkittäviä häiriöitä” viitaten Kreikan ja Portugalin tilanteisiin. Informaatio- ja viestintäteknologian yrityksistä taas kommentoitiin Nokian tapahtumien saattavan muuttaa kyselyajankohdan näkemyksiä.

3.2 Pirkanmaan yritysbarometri II/2011:

Suhdanneodotukset maltilliset – vuodesta tulossa silti pääosin parempi kuin 2010

Kyselyaika: 16.–25.11.2011

Jakelu: 1 433

Vastanneita: 367 eli 26 %

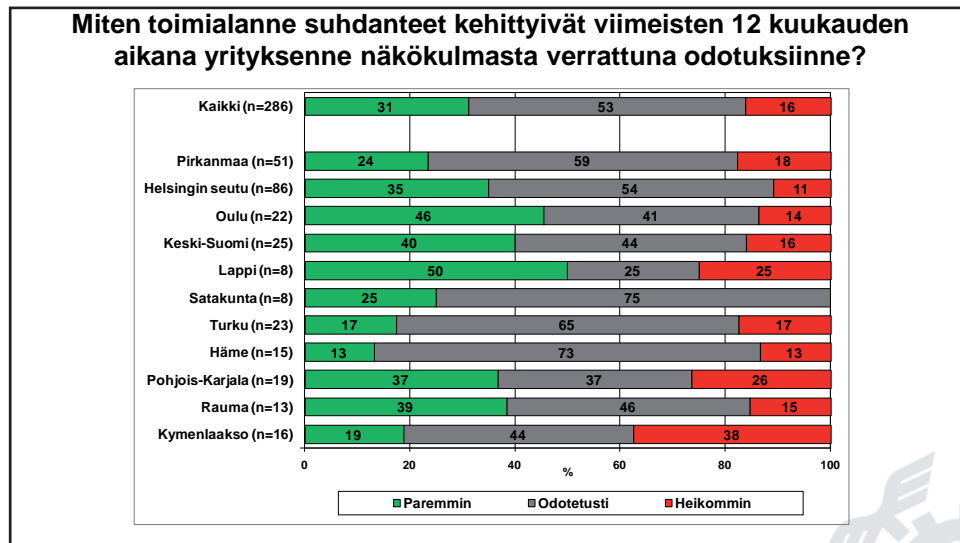
Yritysten odotukset vuodesta 2011 kokonaisuutena olivat Tampereen kauppakamarin jäsenyrityksissä hieman maltillisempia syksyllä 2011 kuin keväällä 2011. Silti mitään merkittävää heikennystä ei ollut tapahtunut. Enemmistössä yrityksistä (54 %) vuodesta 2011 odotettiin parempaa kuin vuodesta 2010. Osuus oli hiukan laskenut kevään 2011 kyselyajankohdasta, jolloin vastaava luku oli 64 %. Erityisesti teollisuusyrityksissä vuodesta näytti muodostuvan tuloksen osalta parempi: kaikkiaan 84 kyselyyn vastanneesta teollisuusyrityksestä 64 %:ssa vuodesta 2011 tulisi parempi, kaupan ja palvelualojen yrityksistä noin 50 %:ssa vuosi 2011 näytti paremmalta kuin 2010. Positiivisten ja negatiivisten odotusten erotusta mittaava saldoluku oli heikentynyt kaikilla toimialoilla kevään mittaajankohdasta. Kaupan ja palvelualojen johtajat näkivät tilanteen voivan hiukan kohentua kevääseen 2012 ulottuvalla kaudella, kun taas teollisuudessa heikkenevän kehityksen uskottiin jatkuvan. Huolimatta tuolloisista uutisista 55 % kaikista vastanneista yrityksistä piti mahdollisena, että liikevaihto kasvaa vuonna 2012 verrattuna vuoteen 2011. Arviot henkilöstömäärien kehityksestä heikentyivät hieman. Kaikista vastaajista 38 % ilmoitti, että henkilöstömäärä oli suurempi kuin vuotta aiemmin vastaavana ajankohtana. Lisää työntekijöitä olivat palkanneet erityisesti keskisuuret ja suuret yritykset, joiden johtajista yli puolet ilmoitti henkilöstömäärän olevan suurempi kuin syksyllä 2010. Toimialoittain vaihtelua ei juuri ollut, sillä suurin osa kaikkien alojen yritysjohtajista (noin 50 %) raportoi henkilöstömäärän olevan vuoden 2010 tasolla ja kolmannes kertoi henkilöstöä olevan enemmän kuin vuotta aiemmin. Teollisuusaloilla vajaassa viidenneksessä (18 %) yrityksistä henkilöstöä oli vähemmän. Arviot henkilöstömäärien odotettavasta kehittymisestä olivat kääntyneet hiukan negatiivisemmiksi kevään 2011 kyselyajankohdasta. Negatiivisten ja positiivisten odotusten erotusta mittaava saldoluku oli henkilöstön suhteen 26 ja sen oletettiin laskevan 14:ään kevättä 2012 kohti, kun se keväällä 2011 oli ollut 34. Kaikista vastaajista 27 % arvioi, että henkilöstömäärä saattaisi kasvaa kevääseen 2012 ulottuvalla ajanjaksolla ja 13 % uskoi työntekijöiden määrän vähenevän, kun taas 54 % näki määrän pysyvän samana kuin 2011. Palvelualoilla näytti parhaimmalta, sillä 34 % tarvitsi lisää työvoimaa. Osa rakennusalan vastaajista oli sitä mieltä, että rekrytointien esteenä oli osaavan työvoiman puute.

3.3 Kauppakamarien ICT-barometri 2011: ICT-alan yrityksistä joka toisessa hyvät näkymät ja henkilöstön määrä kasvussa

Kyselyaika: 13.–26.5.2011

Jakelu: yhteensä 1 582 ICT-toimialan yritysjohtajaa, joista Pirkanmaalla 136

Vastanneita: yhteensä 286 joista Pirkanmaalla 51

ICT-toimialan yritysjohtajista lähes 60 % ilmoitti kannattavuuden parantuvan, mikä kertoi markkinatilanteen paranemisesta sekä mahdollisesti jatkossa paremmista hinnoista ja katteista myynissä. Taloudellinen taantuma oli koulunut yrityksiä eli kulut oli taas saatu kuriin, joten kannattavuus oli kehittynyt hyvin. Kannattavuuden näkivät positiivisimmin Oulun kauppakamarialueen yritykset. Suhdanneodotukset olivat melko tai erittäin positiiviset, mikä näkyi myös henkilöstömääräarvioissa.

Puolet ICT-alan yritysjohtajista näki henkilöstön määrän kasvavan ja vain 6 % kertoi työntekijöiden määrän vähenevän. Eniten vaihtelua henkilöstömäärien kehityksessä oli suurissa yrityksissä. Henkilöstömäärien kehityksen kärjessä olivat Pirkanmaa, Lappi ja Satakunta. Ammattitaitoisen työvoiman saanti pysyi yhtäältä vaikeana ja toisaalta helppona.

Erityisesti suurissa yrityksissä oli pelkoja ammattitaitoisen työvoiman riittävyydestä. Alueellisesti ammattilaisten saatavuudessa oli suuria eroja: vaikeuksia oli odotettavissa Lapissa ja Hämeessä, helpoimmaksi se koettiin tuolloisessa lähitulevaisuudessa Oulun ja Turun alueilla.

Pirkanmaa koettiin hyväksi toimintaympäristöksi ICT-alalla. ICT-toimialan yritysjohtajista 86 % (N=44/51) piti Pirkanmaata erinomaisena tai hyvänä toimintaympäristönä. Tosin Tampereen teknillisestä ylopistosta ja Tampereen yliopistosta sekä Tampereen ammattikorkeakoulusta toivottiin valmistuvan enemmän ICT-alan osaajia.

Käynnissä oleva alan rakennemuutos merkitsi 73 %:n (N=37/51) mielestä uusia yrityksiä ja 22 %:n (N=11/51) mukaan vapautuvaa osaavaa työvoimaa. Alan yrityksissä megatrendejä Pirkanmaalla lähitulevaisuudessa olivat tuolloisten näkemysten mukaan 1) liikkuva työ (mobiiliratkaisut), 2) sähköinen asiointi ja 3) avoimet järjestelmät sekä 4) sosiaalinen media.

3.4 Hallitusbarometri 2011: PK-yrityksissä on kiinnostusta hallitustyöskentelyn kehittämiseen

Kyselyaika: 10-12/2011

Vastanneita: yli 1 000 yritysjohtajaa eri kauppakamarialueilla

Hallitustyöskentely ja sen merkitys yritykselle lisäarvon tuottajana kiinnostaa entistä enemmän pk-yrityksiä. Pk-yritysten hallitukseen valitaan entistä enemmän yrityksen liiketoiminnan tai toimialan asiantuntijoita, mutta myös hallitustyön ammattilaisia. Hallitusten työskentelyä on myös määrätietoisesti kehitetty ja hallitusten jäsenten kouluttautuminen hallitustyöskentelyssä on lisääntynyt merkittävästi. Tampereen kauppakamarialueen vastaajayrityksistä 40 %:lla on käytössään hyvää hallinnointitapaa ohjaavia käytäntöjä ja suosituksia.

”Pk-yrityksissä pitäisi uskaltaa lisätä hallituksen jäsenten lukumäärää osaamisen laajentamiseksi ja syventämiseksi. Onneksi naispuolisia jäseniä on otettu mukaan rohkeasti, jopa 70 prosenttia. Yllätyksellisintä on yritysten ulkopuolisten hallitusjäsenten mukana olemisen pieni osuus. Kolmannes ei edes harkitse yrityksen ulkopuolisen osaamisen käyttämistä hallitustyöskentelyssä. Painottaisin osaamisen tärkeyttä hallitustyöskentelyssä jopa vähemmistömistamisen kustannuksella”, Finnvera Oyj:n projektijohtaja ja Tampereen kauppakamarin finanssivaliokunnan puheenjohtaja **Seppo Tyynelä** kommentoi hallitusbarometrin tuloksia.

Hyvän hallinnointitavan käytännöt alkavat näkyä hallitustyöskentelyssä ja kokoonpanoissa. Kyselyyn vastanneista Pirkanmaan pk-yrityksistä 53 %:lla on ulkopuolisia hallituksen jäseniä hallituksessaan. Koko maassa vastaava luku on 50 %. Tampereen kauppakamarin alueella ulkopuoliset jäsenet ovat tyypillisesti yrityksen toimialan tai jonkin liiketoiminnan osa-alueen asiantuntijoita. Hallitustyöskentelyn ammattilaisia on muuhun maahan verrattuna hieman enemmän.

Vastaajista niin Tampereen alueella kuin valtakunnallisestikin yli kaksi kolmannelta on tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä ulkopuolisten hallitusten jäsenten toimintaan. Tampereen kauppakamarialueella painottuvat hallituksen jäsenten osaamisalueissa erityisesti yritystalouden ja rahoituksen hallinta sekä liiketoimintajohtaminen. Myös pk-yritysten toimintatapojen tuntemista ja kokemusta strategisesta työskentelystä arvostetaan. Muita tärkeitä ominaisuuksia hallitustyöskentelylle ovat yhteistyökykyisyys sekä sitoutuneisuus hallitustyöskentelyyn.

Hallitustyöskentelyn organisointi on Pirkanmaan vastaajayrityksissä hyvää keskitasoa: 35 % pitää vuosittain hallituksen strategiapäivän ja esimerkiksi kokousaineistot lähetetään hallituksille etukäteen 63 %:ssa vastaajayrityksistä. Tulokset ovat samansuuntaiset koko maan tulosten kanssa. Myös lähes 42 % vastaajayrityksistä käyttää vuosisuunnitelmia työssään, kun koko maan vastaava luku on 33 %. Pirkanmaan alueen vastaajayritysten hallitusten käytössä on hieman harvemmin hallituksen työjärjestykset kuin muussa maassa keskimäärin. (Tampereen seutu 35 %, muu maa 38 %). Hallitustyöskentelyn arviointi on otettu myös entistä useammin osaksi hallituksen toimintaa. Jo 38 % Tampereen kauppakamarin alueen yrityksistä arvioi toimintaansa ja 18 % yrityksistä harkitsee arviointien aloittamista. Arviointit suoritetetaan pääasiassa sisäisinä itsearviointeina suullisia haastatteluja käyttäen. Arviointeja käytetään hyväksi hallituksen toiminnan ja tehokkaiden toimintatapojen kehittämisessä sekä apuna hallitusten kokoonpanoja harkittaessa.

4. Kyselyt 2011

4.1 Kesätyöpaikkakysely 2011: Enemmistö yrityksistä tarjoaa kesätyöpaikkoja

Kyselyaika: 4.–14.2.2011

Jakelu: 808 yli 5 hengen jäsenyritystä

Vastanneita: 267 eli 33 %

Pirkanmaan yrityksissä oli kesällä 2011 ainakin yli tuhat kesätyöpaikkaa enemmän kuin vuonna 2010. Yli puolet pirkanmaalaisista yrityksistä tarjosi työ- ja harjoittelupaikkoja kesällä 2011. Kesätyöpaikkakyselyyn vastanneissa Tampereen kauppakamarin jäsenyrityksissä oli yhteensä ainakin 3 539 kesätyöpaikkaa 2011. Vastanneista 53 % ilmoitti helmikuun alkupuolella tarjoavansa kesätyöpaikkoja. Yli 85 % vastanneista oli sitä mieltä, että heidän yritystensä tarvitsemia kesätyöntekijöitä oli riittävästi saatavilla. Vuonna 2010 niin ajateltiin 90 %:ssa yrityksistä.

Vajaa kolmannes vastanneista yrityksistä ilmoitti, ettei palkkaa 2011 kesätyöntekijöitä lainkaan. Noin 15 % (viime vuonna viidennes) vastanneista yrityksistä ilmoitti, ettei päätöstä kesätyöntekijöiden palkkaamisesta ole vielä tehty. Suurimmat määrät kesätyöpaikkoja tarjosivat kaupan alan ja palvelualojen suurimmat työnantajat Pirkanmaalla. Toimialoitain tarkasteltuna puolet kesätyöpaikoista oli kaupan alan yrityksissä, 29 % teollisuusyrityksissä ja 12 % palvelualojen yrityksissä. (Vallitsevassa taloustilanteessa oli vaikea valita kesätyöntekijöitä, kun ei voinut ennustaa tilauskantaa kahta viikkoa pidemmälle tulevaisuuteen.)

	Kaikki vastaajat (N=267)	Alle 10 (N=54)	10 – 49 (N=135)	50 – 249 (N=41)	250 + (N=34)
Vain www-sivujen kautta jätetyt hakemukset	23 %	13 %	14 %	28 %	55 %
Kaikki kirjalliset hakemukset	50 %	48 %	50 %	64 %	36 %
Rekrytointi yhteistyössä TE-toimiston ja/tai rekrytointiyrityksen kanssa	9 %	4 %	10 %	8 %	6 %
Rekrytointi yhteistyössä oppilaitosten kanssa	24 %	17 %	22 %	36 %	24 %
Rekrytointi henkilökunnan avulla	46 %	57 %	50 %	39 %	39 %
Rekrytori-tapahtumassa 16.2.	5 %	0 %	1 %	14 %	9 %
Kesätyöntekijöitä lehti-ilmoituksella	6 %	4 %	2 %	11 %	12 %
Ei mahdollisuutta vastata puhelintiedusteluihin	8 %	13 %	4 %	14 %	9 %
Jotenkin muutoin	6 %	4 %	9 %	0 %	6 %

Rekrytointitavat olivat aika perinteiset, sillä vajaasta 50 %:sta reilusti yli 60 %:iin 5–249 työntekijän yrityksissä otettiin huomioon kaikki kirjalliset hakemukset. Suuryrityksissä ei käyty läpi kaikkia kirjallisia hakemuksia, sillä suurista yrityksistä 55 % käsittelee vain www-sivujen kautta jätetyt hakemukset. Lähes joka neljäs niin 50–249:n työntekijän kuin myös yli 250 työntekijän yrityksistä sekä puolet 10–49 työntekijän ja miltei kaksi kolmasosaa 5–10 työntekijän yrityksistä palkkaa kesätyöntekijöitä henkilöstönsä avulla.

Yli puolet kesätyöpaikkakyselyyn vastanneista ilmoitti palkkaavansa vain yli 18-vuotiaita, mutta kolmasosa mahdollisesti myös alle 18-vuotiaita. Vain joka kymmenennessä yrityksessä ajateltiin, ettei kesätyöntekijän iällä ole merkitystä. Muita ikään liittyviä tekijöitä olivat 17 tai 20 vuoden ikä, ajokorttiin, opiskelualaan, toimialaan, osaamiseen ja omatoimisuuteen liittyvät edellytykset.

Yleisesti ottaen Pirkanmaan yrityksissä kesätyöpaikkojen saamisessa merkityksellisiä asioita olivat kesätyöntekijöiden asenne, motivaatio ja palveluasenne sekä iloinen luonne ja myönteisen suhtautuminen uuden oppimiseen.

Kesätyöpaikkakyselyyn vastanneista yrityksistä suurin osa eli 50 % on 10–49 työntekijän, 20 % 5–10 työntekijän, 15 % 50–249 työntekijän ja 13 % yli 250 työntekijän työnantaja. Vastajista joka neljäs toimii palvelualoilla, reilu kolmannes teollisuusaloilla, joka kymmenes vähittäis- tai tukkukaupassa ja loput erityistoimialoilla. Kesätyöpaikkakyselyyn 2011 vastanneet suunnittelivat palkkaavansa yhteensä 3 539 kesätyöntekijää, kun vuonna 2010 vastaava luku oli noin 2 500 kesätyöntekijää ja vuonna 2009 noin 2 900.

4.2 Vaikuttamissuunnitelmakysely: Kasvuyrityksistä menestystä Pirkanmaalle!

Kyselyaika: 13.–31.10.2011

Jakelu: 326 Tampereen kauppakamarin luottamushenkilöä

Vastanneita: 129 eli 37 %

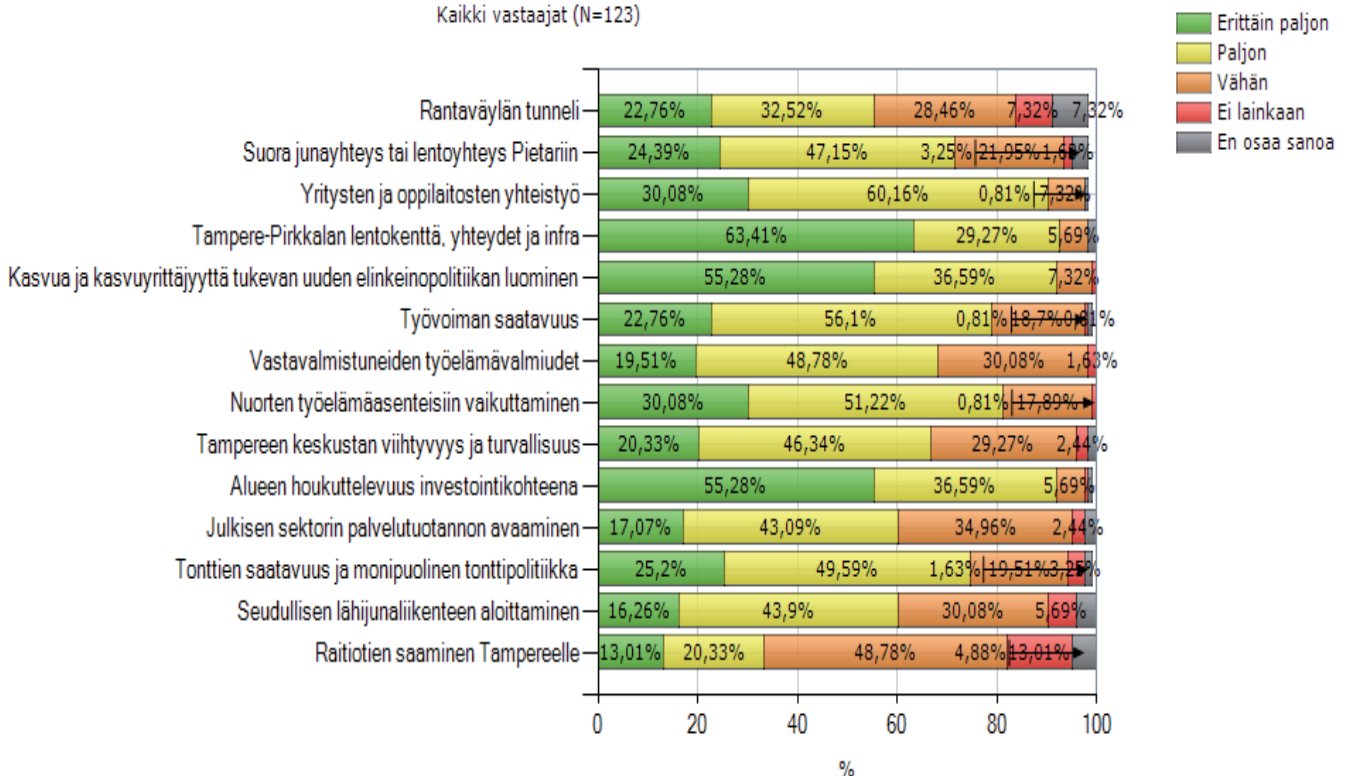
Kauppakamarin vaikuttamisen ja edunvalvonnan tärkeimpiä kohteita vuonna 2012 ovat esimerkiksi kasvuyritysten lisääminen Pirkanmaalla, kansainvälistyminen ja työelämän osaamistarpeet. Kasvuyritysten merkitys kansantaloudelle on ollut jo jonkin aikaa elinkeinopolitiikan keskiössä. Kauppakamarin mielestä myös Pirkanmaalle tarvitaan lisää osaamisintensiivisiä nopeasti kasvavia yrityksiä.

“Tämän vuoden tärkein tavoite on saada aikaan keskustelua kasvun moninaisista tekijöistä, aloitteita, mahdollisuuksia ja toimia kasvun esteiden poistamiseksi. Tähän mennessä kasvun edistäminen on näkynyt politiikassa vain juhlapuheissa, eikä se riitä nykyisessä maailmantilanteessa”, Tampereen kauppakamarin toimitusjohtaja **Tommi Rasila** vaati.

Monilla mittareilla kuten tutkimus- ja tuotekehityspanostuksilla mitattuna Suomen pitäisi olla otollinen ympäristö kasvuyrityksille. Silti olemme OECD-maiden viimeisten joukossa yritysten kasvuhalukkuudessa ja toisaalta onnistuneesti kasvaneiden yritysten määrässä.

Kuinka paljon kauppakamarin tulisi edistää seuraavia asioita

Kaikki vastaajat (N=123)

Ongelman voi nähdä myös Pirkanmaalla, joka on yksi maan suurimmista T&K-panostajista. Silti kasvuyrityksiä on enemmän Pohjois-Pohjanmaalla, Keski-Suomessa ja Uudellamaalla. Kasvua tavoittelevien yritysten ja yrittäjien haasteena on muun muassa rahoituksen, erityisesti riskipääoman saaminen. Pääoman tarjonta on pääsääntöisesti varhaisvaiheen rahoitusta, joka on julkisten toimijoiden varassa. Kauppakamari pyrkiikin parantamaan myös yksityisten pääomien saamista Pirkanmaalle.

Osaavan työvoiman saatavuus on jatkossa yhä tärkeämpää. Tampereen kauppakamari pitää jatkossa yhä tärkeämpänä, että koulutuksen mitoitus ja tutkintojen sisältö vastaa työelämän tarpeita. Kauppakamari aikookin tiivistää yritysten ja koulutuksen tarjoajien vuoropuhelua. Keväällä valmistuvassa osaamiskartoituksessa on selvitetty perinpohjaisesti minkälaisia työelämätaitoja yritykset tarvitsevat.

“On hyvä, että vihdoin koulutuksen mitoitusta on ryhdytty tarkastelemaan kriittisesti. Aloittajatarve on joillakin aloilla ollut hyvin ylimitoitettua, eikä jatkossa ole enää varaa kouluttaa korpistoon. Silti yhä tärkeämpää on kiinnittää huomiota myös tutkintojen sisältöön, eikä ainoastaan koulutuksen määrällisiin tarpeisiin, Tampereen kauppakamarin asiamies **Markus Sjölund** kommentoi.

4.3 ICT-palvelukysely: Paikallisuus on valttia ICT-palvelujen hankinnassa

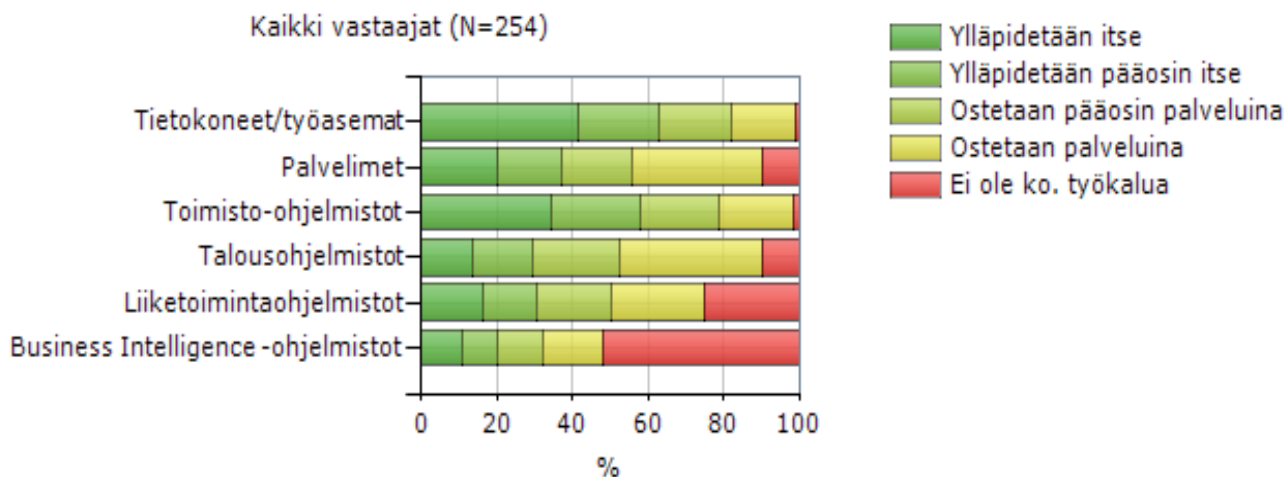
Kyselyaika: 1.–15.12.2011

Jakelu: 306 luottamushenkilöä

Vastanneita: 255 eli 31 %

Vasta puolet organisaatioista hyödyntää tehtyjä tieto- ja viestintätekniisiä investointeja perusteellisesti. Pirkanmaalaisten yritysten ja organisaatioiden johtajista noin 85 % haluaa hankkia ICT- eli tieto- ja viestintätekniiset palvelut Pirkanmaalta ja kotimaasta. Tampereen kauppakamarin jäsenyritysten ja -yhteisöjen johtajille tehdyn ICT-palvelukyselyn mukaan kaikista vastanneista puolet haluaa hankkia ICT-palvelut mieluiten omasta maakunnasta. Kyselyn tulosten mukaan ICT-palveluja käytetään isommissa yrityksissä liiketoiminnan muuttuviin eikä niinkään enää pelkästään akuutteihin tarpeisiin. Mitä isompi organisaatio, sitä enemmän osataan hyödyntää ICT-palveluja jatkuvuuden turvaamisessa ja liiketoiminnan kehittämisessä. Pienet yritykset ja yhteisöt puolestaan tarvitsevat ja käyttävät ICT-palveluja etenkin äkillisten tilanteiden ja ongelmien ratkaisemisessa.

Miten ICT-palvelut (tuki, hallinta, kehittäminen, koulutus) on yrityksessänne / organisaatiossanne tällä hetkellä järjestetty?

Reilusti yli puolet isoista yrityksistä ja noin puolet kaikista vastaajista näkee ICT:n roolin aidosti erittäin merkityksellisenä ja hakee ICT:stä strategista kilpailuetua. Suurissa yrityksissä ICT:n rooli strategisena kilpailuetuna korostuu. Joka tapauksessa 50 % vastaajista suunnittelee hankkivansa ICT-palveluja seuraavan vuoden aikana.

”Toivottavasti hankinnat kohdistuvat palveluihin, joiden avulla nykyisiä työkaluja ja niiden kapasiteettia voidaan hyödyntää paremmin”, Tampereen kauppakamarin apulaisjohtaja, ICT-valiokunnan sihteeri **Juha Koski** totesi.

Vain noin 30 % vastanneista kokee osaavansa hyödyntää yrityksessä tai organisaatioissa käytettäviä ICT-palveluja sekä siihen tehtyjä investointeja. Näyttää valitettavasti siltä, että hankitaan työkaluja ja palveluja, joita ei esimerkiksi osata käyttää tai ottaa niistä hyötyjä irti. Näin tapahtuu niin suurissa kuin pienissäkin organisaatioissa.

”Usein kun uusia järjestelmiä otetaan käyttöön, noin 30 prosenttia otetaan niistä irti aluksi ja jatkokehitysprojektien jälkeen noin 50 prosenttia. Ihanteellista olisi esimerkiksi 70 prosentin käyttö- ja hyödyntämistason saavuttaminen, jolloin investoinneista saadaan aidosti kilpailuetua”, Sofigate Tampere Oy:n toimitusjohtaja **Riikka Kivimäki** kommentoi.

Suurimmassa osassa yrityksistä arvioidaan ICT:n kokonaiskustannukset alhaisemmiksi kuin ne todennäköisesti ovat, mikä johtunee esimerkiksi tavasta tarkastella kustannusluokkia tai budjetoinnin ja sen toteutumisen yksityiskohdista. Esimerkiksi osa ICT-kuluista luokitellaan osaksi viestintää, eikä kohdisteta sitä ICT-palvelujen tai -työkalujen hankinnaksi. Tällöin ei ehkä tiedosteta mitkä kaikki kulut ovatkaan ICT-palveluihin liittyviä.

Kaikista vastaajista yli puolet käyttää pilvipalveluja ja suurista yrityksistä noin 60 % on niiden käyttäjiä. Pilvipalveluilla tarkoitetaan verkossa / internetissä tarjottavia automatisoituja tietotekniikka- ja ohjelmistopalveluja. Pienyritykset ovat hankkimassa pilvipalveluja todennäköisesti siksi, että niissä tiettyjä työkaluja hankitaan ensi kerran ja koska pilvipalvelut ovat kevyt tapa ottaa työkaluja käyttöön investoimatta merkittävästi. Yhteensä 45 % kaikista vastaajista haluaisi pilvipalvelunsa Tampereelta, Pirkanmaalta tai Suomesta. Pilvipalveluja hankkimassa olevista suurista yrityksistä noin 80 % haluaisi toiminnanohjausjärjestelmänsä (ERP) nimenomaan pilvipalveluina. Tampereen kauppakamarin ICT-valiokunnan mukaan oletettavissa on ollut, että palvelinkapasiteettia ollaan hankkimassa pilvipalveluna ja kyselyn tulokset vahvistavat sen.

Vastaajista 51 % oli yksityisten palvelualojen, 24 % teollisuusalojen, 14 % tukku- ja vähittäiskaupan, 7 % julkisten palvelualojen ja neljä % rakennusalan organisaatioiden johtajia. Vastanneista 37 % johtaa 2–9 työntekijän, 34 % 10–49 työntekijän, 7 % 100–249 työntekijän, 5,5 % 50–99 ja yli 500 työntekijän organisaatioita ja 9 % toimii yksinyrittäjänä.

4.4 Tiedustelu HTM-tilintarkastajille, jäsenkysely, laskutustapakysely ja jäsenrekisteripäivitys

Niin sanottuja Tampereen kauppakamarin sisäisiä kyselyjä vuonna 2011 ja vuoden 2012 alussa tehtiin yhteensä neljä: 23.3.-8.4.2011 tiedusteltiin yhteensä 114 HTM-tilintarkastajalta heidän toivomaansa laskutustapaa. Kyselyn saaneista siihen vastasi 93 eli 82 %. Tampereen kauppakamarin jäsen- tai jäsenyytyväisyyskysely toteutettiin 13.9.-3.10.2011 ja tuolloin yhteensä 1 413 jäseneltä vastauksia saatiin 208 eli 15 %. Kaikille jäsenille lähetettiin 23.11.-15.12.2011 jäsenmaksuja koskeva laskutustapakysely, johon saatiin yhteensä 955 vastausta eli vastausprosentiksi tuli 64%. Vuodenvaihteessa 2011 - 2012 suoritettiin pilottiprojektina ensimmäinen e-jäsenrekisteripäivitys internet-kyselynä yhteensä peräti 1 707 organisaatiolle ja vastauksia tuli jopa yli tuhat (1 006 eli 59 %).

5. Pikakyselyt 2011

Pikakyselyn toteuttamismalli

Aihe	Tampereen kauppakamari tekee kyselyjä yleensä elinkeinoelämään liittyvistä aiheista.
Kysymykset	Kysymysten määränä 1–10 on sopiva pikakyselyyn. Selkeät kysymykset, looginen järjestys Valmiit vastausvaihtoehdot, joihin on helppo vastata: <ul style="list-style-type: none">• monivalinta,• kyllä/ei/eos,• pisteytys (esim. kouluarvosana 4–10 tai 1–4),• avoin tekstivastaus.
Kohderyhmä (taustakysymykset)	Henkilöstömäärä Toimiala Esim. vienti (kaikki vientiyritykset, valitulle alueelle/maahan vievät) Esim. alue (kunta, kuntaryhmä, seutukunta, maakunta)
Aikataulu	Päivän uutinen: tulokset saman päivän aikana <ul style="list-style-type: none">• aihe klo 10 mennessä,• kysymykset klo 11–12 mennessä,• vastausaika 3 tuntia,• tulokset klo 15 mennessä (Excel-tilukset),• ei analysointia. Reportaasi, toimitusaika 3–5 vrk: <ul style="list-style-type: none">• tulokset myös graafisesti (helpompi analysoida),• yhteenveto tekstivastauksista.
Toteutus	Sähköpostikysely, jossa on <ul style="list-style-type: none">• muistutusmahdollisuus, jos vastausaika on yli 5 vrk,• palautteenantomahdollisuus ja• vastausten julkistamisesta tiedottaminen niin haluttaessa.
Yhteenveto, analysointi	Tulokset taulukoina <ul style="list-style-type: none">• sekä lukumäärä- että prosenttijakaumat,• grafiikka (Excel / PowerPoint),• yhteenveto tekstivastauksista,• tulosten analysointi sovittaessa.

5.1 Pikakysely yritysten vaalirahoituksesta

Kyselyaika: 28.1.–1.2.2011

Jakelu: 1 355

Vastanneita: 367 eli 27 %

Aamulehti kartoitti pikakyselyllä paljon puhuttuun vaalirahoitukseen liittyviä asioita elinkeinoelämän näkökulmasta. Keskimääräinen rahalahjoitus vaalikampanjoihin on suuruudeltaan lähes 1 200 euroa. Toimialoista teollisuusyritykset ja kokoluokaltaan pienimmät yritykset lahjoittavat eniten. Palvelualan yrityksissä on esiintyy selvästi eniten työpanoksen antamista vaalityöhön rahallisen lahjoituksen sijaan. Yhtäältä koko vaalirahoituskysely osoittaa, että aiheeseen ns. maan tavan mukaan tai muutoin vääristyneesti toimivat ovat todennäköisesti pieni vähemmistö tai marginaalinen osa yrityksistä (tai sitten ne ovat sijoittuneet muualle kuin Pirkanmaalle). Toisaalta on oletettavissa, että tähän kyselyyn vastanneista monet ovat halunneet vastata osallistuakseen ns. vaalirahakeskusteluun ja todennäköisesti alleviivataksaan, etteivät juuri osallistu vaalirahoitustoimintaan.

5.2 Pikakysely eduskuntavaalituloksesta

Kyselyaika: 18.–19.4.2011

Jakelu: 1 375

Vastanneita: 270 eli 20 %

Aamulehti selvitti pikakyselyllä eduskuntavaalitulokseen liittyviä asioita. Yli 90 % vastaajista ei pitänyt hallituksen muodostamista helppona kyseisellä vaalituloksella. Vahva enemmistö uskoi Kokoomuksen, SDP:n ja perussuomalaisten muodostavan hallituksen.

Muista puolueista RKP:n mukanaoloon uskottiin eniten. Vastanneista 18 % näki, että tuleva hallitus olisi yritystoiminnan kannalta parempi kuin edellinen, 60 % ei siihen uskonut. Suuryritykset ja teollisuusyritykset olivat kriittisimpiä, mikro- ja palveluyritykset optimistisimpia. Veronkorotuksia olisi sallittu mieluiten valmisteveroihin. Seuraavina tulivat pääomatulovero ja arvonlisävero. Kaikkein vähiten korotuksia haluttiin yhteisöveroon, toiseksi vähiten perintö- ja lahjaveroon. Energiamuodoista haluttiin eniten tukeaa tuulivoimaa, aurinkoenergiaa, vesivoimaa ja ydinvoimaa. Vähiten olisi tuettu hiiltä, öljyä ja turvetta. Teollisuusyrityksiä edustavien vastaajien kohdalla painottui ydinvoiman tukeminen, palvelualoja edustavien yritysten vastaajat puolestaan tuulivoimaa. Toimialoista tukeaa olisi kohdistettu eniten teollisuudelle, jonka jälkeen ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta, koulutus sekä sosiaali- ja terveystalvet saivat eniten tukimuotoja. Pienille yrityksille pitäisi kohdistaa eniten tukeaa. Ainoastaan 19 % olisi antanut suoraan Nokiasta irtisanottaville ylimääräistä tukeaa yrityksen perustamiseen. Vastaajista 66 % kannatti työperusteisen maahanmuuton helpottamista.

5.3 Pikakysely euroalueen kriisistä

Kyselyaika: 30.11.2011

Jakelu: 1 496

Vastanneita: 212 eli 14 %

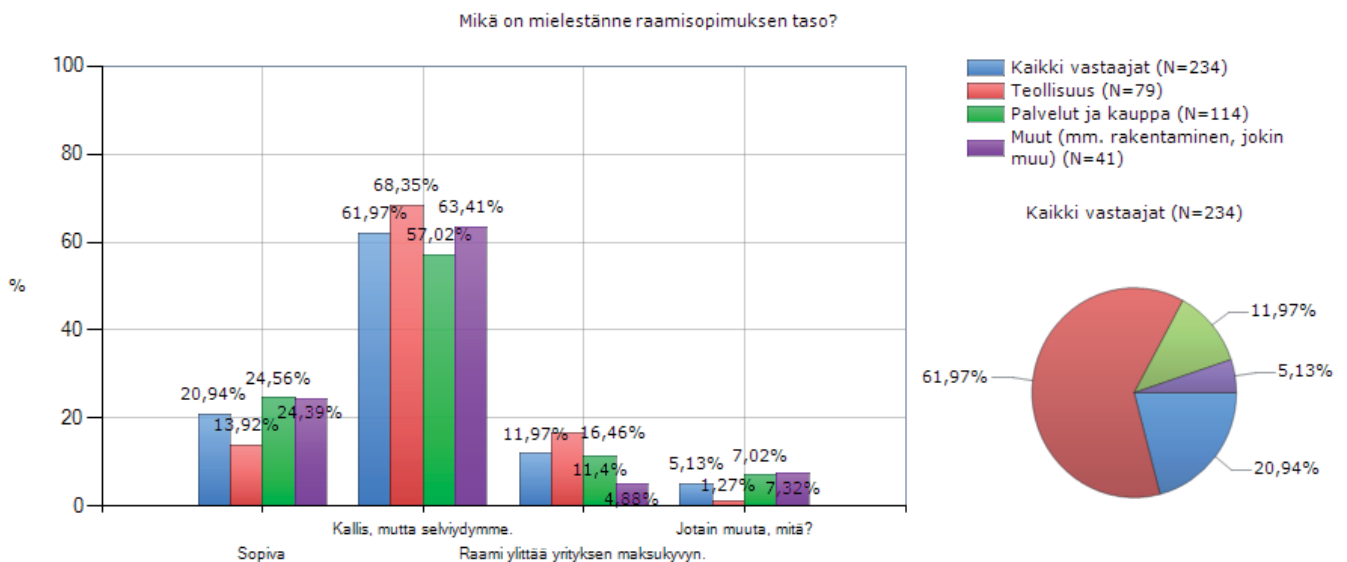
Aamulehti kysyi pikakyselyllä elinkeinoelämän näkemyksiä euroalueen eli rahaliiton kriisistä. Vastaajista 47 % piti euroalueen hajoamista mahdollisena. Yrityskoon mukaan epätodennäköisimpänä euroalueen hajoamista pitivät suuret yritykset, jotka työllistivät yli 250 henkilöä ja mahdollisimpana sitä pitivät 10 - 49 henkilöä työllistävien yritysten toimitusjohtajat. Toimialoittain tarkasteltuna skeptisimmin euroalueen hajoamiseen suhtautuivat kaupan alan toimijat. Kaikissa kokoluokissa sekä toimialoittain tarkasteltuna noin 80 % ei ollut varautunut euroalueen hajoamiseen. Myöskään vientiyrityksissä ei oltu varauduttu euroalueen hajoamiseen.

5.4 Pikakysely työmarkkinasopimuksista

Kyselyaika: 21.12.2011–1.2.2012

Jakelu: 1 498

Vastanneita: 240 eli 16 %

Aamulehti tiedusteli yritysten näkemyksiä raamisopimuksesta ja työmarkkinakerroksesta. Kyselyn tulosten perusteella voi sanoa, että enemmistö kauppakamarin jäsenyrityksistä piti sopimusta siedettävänä, mutta kalliina. Ylimääräisistä koulutuspäivistä ei pikakyselyn tekovaiheessa uskottu hyötyvän. Avoimista kommentteista voi tulkita myös, että raamisopimus ei lisäisi Suomen vientiteollisuuden kilpailukykyä, päinvastoin. Muutama kommentoi, että Suomen kilpailijamaissa on tehty maltillisempia ratkaisuja. Useat vastaajat vientiteollisuuden piiristä toteivat myös, että ulkomainen kilpailu ja hintataso estää sopimuksen kustannusten siirtämisen hintoihin, joten yritykset joutuvat turvautumaan muihin sopeuttamistoimiin.

6. Muut tutkimukset ja selvitykset 2011

6.1 Valtion yhtiöomistus ja omistajaohjaus markkinaehtoisissa yrityksissä

Tampereen yliopiston johtamiskorkeakoulussa joulukuussa 2011 hyväksytty pro gradu -tutkielma arvioi valtion roolia ja toimintaa suomalaisten yhtiöiden omistajana. Valtio-omisteiset markkinaehtoisesti toimivat yritykset ovat merkittävä osa suomalaista kansallisvarallisuutta. Valtio on omistajana kymmenissä yhtiöissä ja kun huomioidaan näiden tytäryhtiöt ja alakonsernit, vaikutus ulottuu noin tuhanteen yritykseen. Valtion yhtiöomistamisen pitää olla täten kokonaistaloudellisesti optimaalista, määrätietoista ja läpinäkyvää. Myös omistamisen laajuuden täytyy olla perusteltavissa.

Valtion yhtiöomistajuuden strategisiin vaihtoehtoihin ja ratkaisumalleihin liittyvät keskeisinä esimerkiksi aktiivisen omistajuuden, huoltovarmuuden ja määräysvallan määrittelykysymykset, lainsäädäntö ja corporate governance -ohjeistus sekä teoriat omistamisesta ja kannustimista.

Omistus jakaantuu valtion viitekehityksessä eduskunnalle, valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosastolle, vastuuministereille, virkamiehille, Solidiumille ja yhtiöiden hallituksille. Yhtiöomistuksia koskeva vastuujako on tehty, mutta pääomistajaa eli todellista omistajan tahotilan ilmaisijaa on valtio-omistamisen tapauksessa vaikea määrittää. Koska tahtotila ei ole yksiselitteinen, on vaikea rakentaa myöskään siihen tähtääviä kannustin- ja vaikutinjärjestelmiä.

Valtion yhtiöomistajuuden historia valottaa omistamisen syitä ja lähihistoria antaa viitteitä toimintamalleista, joita valtio-omistaja voi portfolioonsa soveltaa. Kansainväliset esimerkit Iso-Britanniasta ja Ruotsista osoittavat, että laaja valtionyhtiöiden yksityistäminen on aito vaihtoehto. Suomessakin moni kannattaa puhdasta markkinalähtöisyyttä, kun kyse on näin merkittävästä osasta elinkeinoelämää.

Yhtälaillla monet kannattavat sinivalkeisen omistajuuden säilyttämistä, jolloin edesautetaan pääkonttoreiden pysymistä Suomessa ja saavutetaan siitä johtuvia hyötyjä. Valtion holdingyhtiö Solidium voi olla yhtä aikaa niin sinivalkeisen omistajuuden tulevaisuus kuin askel markkinaehtoiseen ratkaisuun.

Tämän tutkimuksen aineistosta johdettuna päätelmänä voidaan esittää, että valtio-omistajuutta on mahdollista selkeyttää osoittamalla markkinaehtoisesti toimivien yhtiöiden omistajuus Solidiumiin. Lisäksi Solidiumin osittainen yksityistäminen vaikuttaa mielekkäältä vaihtoehdolta, koska se edistäisi tehokkuutta ja vahvistaisi valtiontaloutta vaarantamatta valtion strategisia intressejä.

Solidium-salkun pääoman kehitys (www.solidium.fi)